

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

June 2023 | SV

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

LEDARE

Ledare

Kära läsare!

Ännu en fullspäckad plenarsession står framför oss med många yttranden i en rad viktiga frågor. Det finns dock en särskild fråga som jag gärna vill fästa er uppmärksamhet på, nämligen ungdomsfrågan. Att engagera ungdomar i våra demokratiska processer är inte något vi gör bara för sakens skull – det är helt nödvändigt eftersom Europas framtid är deras framtid. En av mina viktigaste politiska prioriteringar är därför att omvandla EESK till ett genuint forum för den nya generationen, där ungdomar kan göra sina röster hörda och, viktigast av allt, bli lyssnade till. Denna vecka kommer vi att ha tillfälle att diskutera och besluta om några av de första byggstenarna i detta nya generationsforum.

För det första kommer vi att fatta beslut om en ny EESK-ungdomsgrupp. Med utgångspunkt i Europaåret för ungdomar och de fantastiska resultat som vår kommitté redan har uppnått har vi en solid grund för att ta detta initiativ ett steg längre. Tanken är att gruppen ska fokusera på att förstå de olika utmaningar som ungdomar står inför i dag och komma fram till hur deras deltagande i EESK:s verksamhet ska lösas på ett effektivt sätt. Gruppen kommer att undersöka olika alternativ för hur ett permanent ungdomsorgan inom EESK skulle kunna inrättas. Anledningen till att jag skapat gruppen är för att jag vill se till att ungdomsrelaterade frågor hanteras på ett övergripande sätt och med stort engagemang, så att de förblir högt upp på EESK:s dagordning.

För det andra kommer vi inom de närmaste veckorna att diskutera ett pilotprojekt för att genomföra EU:s ungdomstest i samband med EESK:s yttranden. Tanken är att se till att våra yttranden klarar testet ur ungdomars perspektiv. Det kommer att hjälpa oss att fullt ut ta fasta på deras perspektiv, behov och strävanden i vår beslutsprocess, i syfte att främja en verkligt deltagarbaserad och inkluderande ansats i utformningen av EU-

politiken.

Under de kommande dagarna räknar jag med våra ledamöters stöd och engagemang för att slå fast dessa beslut. Detta är vår utfästelse till EU:s unga medborgare: att vi kan gå från ord till handling, infria löften och göra detta forum till deras forum.

Oliver Röpke

EESK:s ordförande

KOMMANDE EVENEMANG

Alexandria, Egypten den 5-6 juli 2023

[Euromed-toppmötet 2023 för ekonomiska och sociala råd och liknande organisationer](#)

Bryssel den 12-13 juli 2023

EESK:s plenarsession

Bryssel den 19 juli 2023

[Bekämpning av energifattigdom för en rättvis omställning](#)

RAKT PÅ SAK

I detta nummer förklarar EESK:s föredragande Jan Dirx EESK:s inställning till en av de mest brännande frågorna på EU:s dagordning: reformen av EU:s elmarknad.

EESK har undersökt Europeiska kommissionens plan för denna marknad och i denna kolumn förklarar Jan Dirx i ett nötskal vad vår kommitté föreslår behöver göras för att den ska bli mer fördelaktig för konsumenter, företag och allmänheten i stort.

EESK:s yttrande om reformen av elmarknaden kommer att diskuteras vid kommitténs plenarsession i juni.

REFORM AV ELMARKNADEN: AVREGLERA DÄR SÅ ÄR MÖJLIGT OCH REGLERA DÄR SÅ KRÄVS

Av Jan Dirx

Reformen av EU:s elmarknad bör bygga på en hybridmodell som kombinerar marknadskrafter och offentlig förvaltning, eftersom energi inte är en handelsvara som vilken som helst.

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén har länge efterlyst en reform av EU:s elmarknad. I praktiken vältras riskerna på EU:s elmarknad till stor del över på konsumenter och företag. Efter det att Ryssland inlett sitt anfallskrig mot Ukraina steg energipriserna ännu snabbare, efter att redan ha stigit sedan 2021. Kriget hade en stor inverkan på kostnaderna för fossila bränslen – särskilt gas, som i stor utsträckning används för att producera el – och dessa prisökningar vältrades över på slutkonsumenterna via deras elräkningar.

Denna utveckling har föranlett ett förslag från kommissionen om en reform av EU:s elmarknad. EESK anser att kommissionens förslag innebär ett steg i rätt riktning, men att förslagen inte är tillräckliga.

Kommittén lägger därför fram ett antal förslag som går ännu längre. Huvudprincipen för oss är att **energi inte bör behandlas som en handelsvara som vilken som helst. Energi är en viktig byggsten i vårt ekonomiska och sociala system och därmed en central del i tillhandahållandet av offentliga tjänster**. Det måste därför skapas ett regelverk inom det framtida energiområdet som garanterar såväl en miljövänlig, ekonomiskt överkomlig och tillförlitlig energiförsörjning som rätten till energi. Det föreslås att detta regelverk utformas som en hybridmodell med marknadskrafter och offentlig målstyrd förvaltning enligt principen **”avreglering där så är möjligt och reglering där så krävs”**.

Kommittén föreslår att det i centrum för denna modell inrättas **en statlig ”e-facilitet”** som köper el från producenterna och säljer den till leverantörer till hushållskunder, små och medelstora företag, medborgarenergigemenskaper, storkonsumenter och när det är lämpligt och möjligt till andra länder.

Vi välkomnar kommissionens avsikt att göra elmarknaden mer konsumentinriktad, men vi anser att kommissionen kunde ha gått ännu längre i detta hänseende. Vi anser till exempel att marknaden bör organiseras så att **konsumenter och andra små marknadsaktörer som producerar sin egen el i största möjliga utsträckning kan dra nytta av den el de själva producerar, även om de levererar elektricitet till elnätet**. Ett annat, mer rättvist sätt att ge små producenter denna möjlighet är vårt förslag till **”elbank”**, vilket är ett exempel som kan tänkas igenom och vidareutvecklas ytterligare.

Slutligen pekar vi på att elmarknaden befinner sig mitt i ett paradigmskifte och det kommer utan tvekan att krävas ytterligare reformer under de kommande åren.

”EN FRÅGA TILL ...”

En fråga till ...

Europeiska kommissionen har nyligen lagt fram ett nytt förslag som går ut på att uppmuntra människor att reparera varor i stället för att byta ut dem, vilket på senare år har blivit det normala sättet att hantera trasiga varor. Denna månad kommer EESK att lägga fram sina förslag på hur "rätten till reparation" kan förbättras. Vi bad Thierry Libaert att förklara vad EESK efterfrågar.

Thierry Libaert är föredragande för EESK:s yttrande på detta tema och var upphovsman till en banbrytande EESK-rapport i vilken frågan om planerat åldrande för första gången togs upp på EU-nivå år 2013. Vissa av hans ursprungliga förslag håller nu på att bli verklighet.

Rätten till reparation ska vara en genuin europeisk rättighet

EESK: Vilka nya inslag vill kommittén lägga till i yttrandet om rätten till reparation?

Thierry Libaert: Produkters reparerbarhet är en fråga som verkligen är representativ för kommitténs arbete, av två anledningar.

För det första eftersom den ingår i en dynamik på konsumentskyddsområdet som pågått sedan länge och som framför allt handlar om att främja hållbara produkter och motverka vilseledande miljöpåståenden. För det andra eftersom vi i den här typen av frågor nästan alltid lyckas uppnå en stor majoritet vid omröstningarna under plenarsessionen.

I [yttrandet](#) om rätten till reparation, som jag och **Emilie Prouzet** (medföredragande) utarbetade, visar vi hur konsument- och miljöskyddsfrågor blir alltmer tätt sammankopplade. Reparerade produkter gör att det krävs färre råvaror – i synnerhet kritiska råvaror – och framför allt, färre deponier, i en tid då avfallet från el- och elektroniksektorn beräknas uppgå till 7,4 miljoner ton per år.

I vårt yttrande stöder vi kommissionens förslag, men vi uppmanar den att gå ett steg längre så att rätten till reparation inte förblir en teoretisk rättighet. I detta ingår att man förbjuder vissa metoder som syftar till att förhindra reparation (t.ex. serialisering), och ger stöd till rekonditionerade produkter och 3D-printing, samt erbjuder verkligt stöd till reparatörer, till exempel för deras utbildning. Det kommer också att bli nödvändigt att öka medvetenheten bland konsumenterna: många har förlorat reflexen att lämna in sina saker för reparation i stället för att bara ersätta dem. Insatserna på detta område måste vara heltäckande och

GISSA VEM SOM ÄR VÅR GÄST...

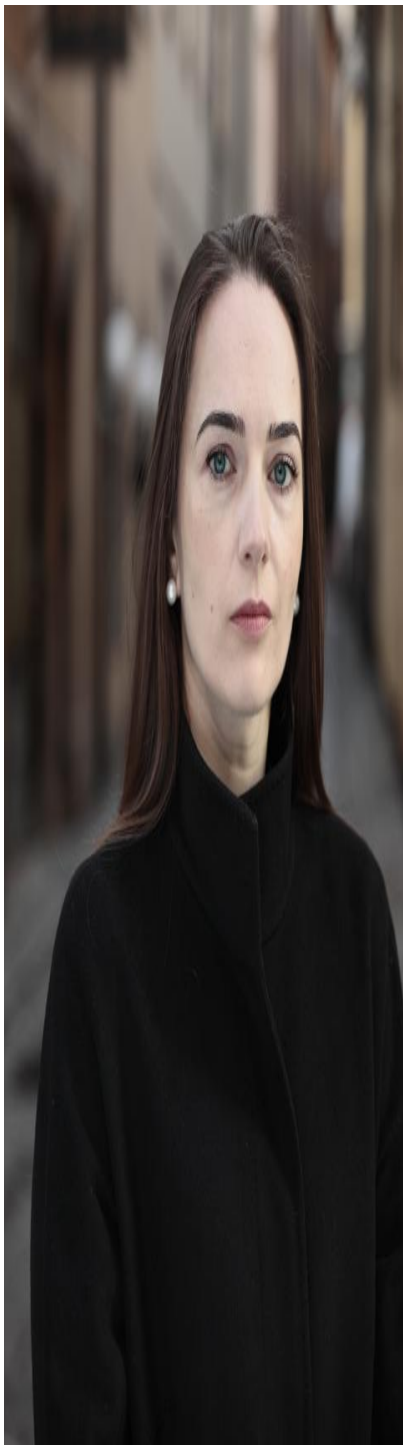

Vår hemliga gäst

Till vår "hemliga gäst"-kolumn bjuder vi in personer som gjort framträdande insatser inom vetenskap, journalistik, kultur och det sociala och politiska livet.

Månadens gäst är **Oleksandra Matvijtjuk**, människorättsförsvarare och chef för centrumet för medborgerliga friheter (Ukraina). Hon har erfarenhet av att skapa horisontella strukturer för att få ett stort antal människor att engagera sig i människorätsaktiviteter, inte minst i samband med initiativet Euromajdan SOS, och hon har under många år dokumenterat krigsförbrytelser. Hon har skrivit ett flertal rapporter för FN:s, Europarådets, EU:s, OSSE:s och Internationella brottmålsdomstolens räkning. Hon drog igång #SaveOlegSentsov-kampanjerna för att få Oleg Sentsov och andra politiska fångar på Krim och i Donbass frisläppta. Hon mottog utmärkelsen Democracy Defender Award för sitt enastående bidrag till främjandet av demokrati och mänskliga rättigheter för sina

uppdrag vid OSSE. År 2022 tilldelades Oleksandra Matvijtjuk Right Livelihood-priset och utsågs till en av de 25 inflytelserikaste kvinnorna i världen av Financial Times. Under 2022 förärades också centrumet för medborgerliga fri- och rättigheter, som leds av Oleksandra Matvijtjuk, med Nobels fredspris, tillsammans med den belarusiska självständighets- och demokratiförkämpen Ales Bjaljatski och den ryska organisationen Memorial.

Ukraina kommer att göra Nato starkare

Av Oleksandra Matvijtjuk

I min egenskap av människorättsadvokat har jag dokumenterat krigsförbrytelser sedan Ryssland inledde detta krig 2014, så att de alla förr eller senare kommer att bestraffas. Som människa förstår jag däremot att vi inte kan vänta tills dess för att stoppa dem. Därför förespråkar jag en snabb start på processen för Ukrainas anslutning till Nato.

Antalet krigsförbrytelser som vi påträffat är utan motstycke. Ryska trupper har avsiktligt förstört bostadshus, kyrkor, skolor och sjukhus, attackerat evakueringskorridorer, inrättat ett system med filtreringsläger, organiserat tvångsdeportationer samt fört bort, våldtagit, torterat och mördat civila i de ockuperade områdena.

Detta är inte ett krig mellan två stater. Detta är ett krig mellan två system – mellan en auktoritär regim och en demokrati. Ryssland försöker bevisa att demokrati, rättsstatsprincipen och mänskliga rättigheter är falska värden. Om de är äkta, varför kan de inte skydda någon? Varför kan inte hela det internationella freds- och säkerhetssystemet stoppa ryska illdåd? Varför är jag, en människorättsadvokat som använt lagen i många år för att skydda människor, nu tvingad att besvara frågan "Hur kan vi hjälpa till med att skydda människor från Rysslands angrepp" med "Ge Ukraina moderna vapen"?

Eftersom, just nu, så fungerar inte rättssystemet. Även om jag hoppas att detta bara är tillfälligt.

Under årtionden har rysk militär begått internationella krigsförbrytelser i Tjetjenien, Moldavien, Georgien, Mali, Libyen och Syrien. De har aldrig straffats för dessa brott.

Vi måste bryta denna cirkel av straffrihet. Vi måste inrätta en särskild krigsförbrytartribunal redan nu och ställa Putin, Lukasjenka och andra skyldiga personer till svars.

Ja, detta är ett djärvt steg, men det är det enda rätta.

Som människorättsadvokat har jag dokumenterat krigsförbrytelser så att alla ryska brottslingar en dag kan komma att ställas till svars. Som människa förstår jag dock att vi inte kan vänta tills dess för att få stopp på dessa brott. Därför resonerar jag så här:

Så länge som Ukraina förblir sårbart kommer hela det euroatlantiska säkerhetssystemet att förbli sårbart. I stället för Natomedlemskap talar somliga politiker om vissa säkerhetsgarantier, som i verkligheten inte alls kan likställas med artikel 5 i Nاتفördraget. Hur kan separata säkerhetsgarantier garantera säkerheten i ett så stort land som inte kan omfattas av ett enskilt antimissilskydd mot ryska missiler? Hur mycket kommer dessa garantier att kosta på lång sikt, särskilt med anledning av de direkta konsekvenserna av den otrygghet som uppstår, såsom "livsmedelskrisen"? Ger dessa särskilda garantier oss möjlighet att skapa ett hållbart samhälle när det som återuppbyggs i dag kan förstöras igen i morgon? Eller när det gäller att göra det säkert för miljontals ukrainska flyktingar att återvända till Ukraina?

Ukraina förtjänar att vara medlem av Nato. Frihet och demokrati är värden som Ukraina delar och är redo att försvara. Ukraina kommer inte bara att vara ett mottagarland när det gäller alliansens säkerhet utan kommer också att bidra kraftfullt till denna säkerhet. Detta är inte några löften. Detta är ett faktum som bevisats på slagfältet. Ukraina kommer att göra Nato starkare.

Att inleda processen som innebär att Ukraina faktiskt blir en del av Nato är ett sätt att få slut på kriget, inte att utvidga det, eftersom "strategisk osäkerhet" alltid kommer att vara en anledning för Ryssland att fortsätta sitt anfallskrig mot Ukraina.

Människor i Ukraina förväntar sig konkreta resultat från Natotoppmötet den 11-12 juli 2023 i Vilnius. Tiden för försäkringar om att dörren till Nato står öppen är nu förbi. Nu är det dags att fatta beslut om att inleda processen för Ukrainas anslutning till Nato.

Ryssland har alltid agerat i förebyggande syfte. Ryssland har använt sig av krig och ockupation av utländska territorier för att ställa det internationella samfundet inför ett fullbordat faktum och tvinga omvärlden att anpassa sig till den nya verkligheten. De demokratiska länder som är medlemmar i Nato bör äntligen ta initiativ till att inleda denna process. Vi har tagit säkerheten för given alltför länge. Nu måste vi ta ansvar för vår gemensamma framtid.

EESK-NYHETER

[EESK föredrar en fond för europeisk suveränitet framför nationella subventioner](#)

I ett förberedande yttrande "Inre marknaden 30 år - hur kan den inre marknadens funktionssätt förbättras ytterligare?" ställer sig EESK bakom kommissionens idé om en EU-fond i vilken man samlar resurser för att investera i viktiga projekt för grön teknik snarare än att lätta på konkurrensreglerna.

En uppmjukning av reglerna för statligt stöd för att skydda industrier i EU mot amerikansk konkurrens efter lagen om minskning av inflationen skulle kunna skapa snedvridningar mellan rikare medlemsstater, såsom Tyskland, som kan subventionera sina industrier, och medlemsstater med mindre finanspolitiskt utrymme som inte har råd att göra det. Detta framhålls av EESK i ett [nytt yttrande](#) där man utvärderar 30 år av den inre marknaden och blickar framåt.

"En fond för europeisk suveränitet är det bästa sättet att ge ny kraft åt den europeiska industripolitiken och investeringar i grön teknik", förklarar föredraganden, **Felipe Medina Martín**, från EESK:s arbetsgivargrupp,

som även understryker behovet av att se över och reformera de nuvarande reglerna för statligt stöd.

”Det måste göras en analys av kriterierna för tilldelning av statligt stöd samt av deras effekter och nytta”, menar föredraganden. ”Vi vet att vissa sektorer har kunnat dra nytta av statligt stöd och av avvikelser och undantag när det gäller statligt stöd, medan andra inte har kunnat göra det. Om man ovanpå detta lägger till obalanserna mellan medlemsstaterna framträder enorma skillnader i konkurrenskraft inom EU.”

EESK understryker i sitt yttrande att den inre marknaden utan tvekan har varit en av EU största politiska, ekonomiska och sociala landvinningar, men att den måste förbli ett projekt som ständigt utvecklas och som anpassas efter skiftande förhållanden och är i stånd att hantera kommande utmaningar.

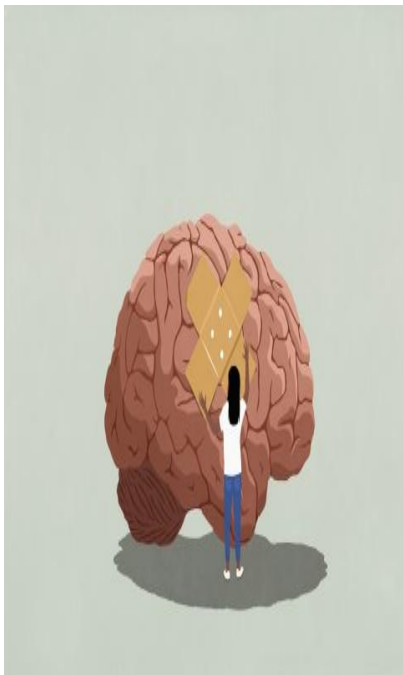
Bland dessa bör EU:s **öppna strategiska oberoende** placeras först: försörjning och handel, energi och råvaror av avgörande betydelse bör vara topprioriteringar. Avtal med länder som delar samma principer och värderingar är en väg att slå in på i detta avseende.

När det gäller den inre marknaden pekar EESK på det oroväckande faktum att **den största regelbördan fortsätter att genereras på medlemsstatsnivå**, och att de nationella reglerna ibland träder i kraft innan EU-initiativen har lagts fram, vilket hindrar harmonisering och potentiellt orsakar snedvridningar på den inre marknaden. För att förebygga detta anser EESK att EU bör agera mer proaktivt och i mer brådskande ordning för att lägga fram lagstiftning i tid.

Från arbetstagarnas perspektiv skulle EESK vilja se att åtgärderna för att främja företagets konkurrenskraft och hållbarhet matchades av åtgärder för att skydda arbetets kvalitet och säkerställa medborgarnas rättigheter, konsumentskyddet och skäliga villkor för mindre företag.

”Världen håller på att förändras och det paradigm som har använts för den inre marknaden under de senaste 30 åren måste också förändras, förmodligen radikalt, för att vi ska kunna klara av de nya geopolitiska utmaningarna”, understryker medföredraganden, **Angelo Pagliara**, från EESK:s arbetstagargrupp. ”För att kunna garantera verklig konkurrenskraft måste vi bekämpa samtliga former av dumpning – social dumpning, skattedumpning, alla typer av dumpning. Dumpning är nämligen ett redskap som underminerar konkurrenskraften.”

Detta övergripande yttrande kommer att följas upp av yttranden om specifika frågor rörande den inre marknaden. (dm)

EESK efterlyser EU-lagstiftning om att förebygga arbetsrelaterade psykosociala risker

På Världsdagen för arbetsmiljö 2023 uppmanade Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) Europeiska unionen att anta bindande lagstiftning för att förebygga psykosociala risker på arbetsplatsen. Det finns allt fler belägg för att otrygga anställningar har en betydande inverkan på arbetstagarnas psykiska hälsa.

Den 27 april lade EESK fram sitt yttrande "[Otrygga anställningar och psykisk hälsa](#)" i samband med en debatt med Spaniens statssekreterare med ansvar för sysselsättningsfrågor och social ekonomi, **Joaquín Pérez Rey**.

Föredraganden för yttrandet, **José Antonio Moreno Díaz**, upprepade att det finns klara belägg för att otrygga anställningar ökar risken för en försämring av arbetstagarnas psykiska hälsa, vilket gör detta till en

folkhälsofråga.

Otrygga anställningar – som omfattar aspekter såsom otryggt arbete, visstidsanställningskontrakt som missbrukas, långa arbetsdagar och bristen på möjligheter att planera sin arbetstid – kränker arbetstagarnas grundläggande rättigheter, och alla former av sådana anställningar måste bekämpas och undanröjas. Därför har EESK uppmanat till att man ska anta bindande EU-lagstiftning samt vidareutveckla och modernisera direktiv 89/391/EEG om säkerhet och hälsa i arbetet.

"Vi behöver en högkvalitativ arbetsmiljö som inte ger upphov till något lidande, varken fysiskt eller psykiskt. Det behövs ett särskilt EU-direktiv om psykosociala risker", påpekade **José Antonio Moreno Díaz**.

EESK:s ordförande **Oliver Röpke** framhöll följande: "Vår kommitté har med beslutsamhet verkat för att främja EU:s sociala agenda och bygga ett hållbart och konkurrenskraftigt Europa som är anpassat till 2000-talet. Det innebär bland annat anständiga villkor på arbetsmarknaden, stöd för arbetstagarnas deltagande och undanröjande av otrygga anställningar." (II)

EU-intyg om funktionsnedsättning för att garantera fri rörlighet för personer med funktionsnedsättning

EU-intyget om funktionsnedsättning är en av handikapprörelsens främsta prioriteringar och kommer att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att åtnjuta sin grundläggande rätt till fri rörlighet i EU på samma villkor som personer utan funktionsnedsättning.

EESK har välkomnat initiativet att införa ett EU-intyg om funktionsnedsättning som har lanserats av kommissionen med målet att hjälpa personer med funktionsnedsättning att flytta och bosätta sig fritt inom Europeiska unionen.

I ett [yttrande](#) som antogs vid plenarsessionen i april påpekade dock EESK att intyget kan bli framgångsrikt endast under förutsättning att erkännandet av funktionsnedsättning är ömsesidigt i EU-länderna, vilket

för närvarande inte är fallet. Därför kan personer med funktionsnedsättning förvägras stödåtgärder under resor till andra länder. Detta är en grundläggande kränkning av deras fria rörlighet, vilken är en av EU:s grundvärden.

Yttrandets föredragande **Ioannis Vardakastanis** sade: "För närvarande har vi första och andra klassens medborgare i EU. Första klassens medborgare kan resa mellan medlemsländerna och arbeta, studera eller bosätta sig i ett annat land, medan andra klassens medborgare inte kan göra det. EU-intyget om funktionsnedsättning kan bryta ned sådana hinder."

EESK konstaterar i yttrandet att EU-intyget om funktionsnedsättning har varit en prioritet för handikapprörelsen och något den länge har efterlyst. Kommittén rekommenderar att intyget införs genom en förordning, eftersom detta är ett lämpligare instrument som skulle säkerställa ett konsekvent och allmängiltigt genomförande i syfte att undvika skillnader i tillämpningen på nationell nivå.

Kompletterande åtgärder bör även vidtas för att se till att transportmedel, tjänster och byggnader är tillgängliga för alla, samtidigt som personuppgifterna i intyget måste skyddas enligt dataskyddsreglerna. På så sätt kan intyget fungera som ett europeiskt pass för personer med funktionsnedsättning.

Enligt EESK kan intyget ålägga medlemsstaterna att förbättra de befintliga systemen som i första hand bygger på en medicinsk infallsvinkel, och i stället anpassa dem till modeller som följer FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (UNCRPD).

För att intyget ska tjäna sitt syfte efterlyser EESK att personer med funktionsnedsättning och deras organisationer involveras fullt ut i alla genomförandefaser och i övervakningsprocessen.

Ett annat krav gäller att åtskilja EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringsstillståndet för personer med funktionsnedsättning. Detta skulle göra det lättare för personer med funktionsnedsättning att röra sig inom transportsystemen och få tillgång till offentliga tjänster. (II)

En effektiv social dialog kräver politisk vilja och politiskt engagemang

EESK beskriver kommissionens förslag för att stärka den sociala dialogen i medlemsstaterna och EU som både lägliga och nödvändiga, men efterlyser ytterligare åtgärder. Det krävs åtgärder för att förbättra de nationella samråden med arbetsmarknadens parter, de nationella och europeiska kollektivförhandlingarnas täckning och genomförandet av avtal mellan arbetsmarknadens parter.

EESK välkomnar kommissionens fräska initiativ för att stärka och främja den sociala dialogen inom EU. Kommittén lyfter dock fram ett antal frågor som måste beaktas så att den sociala dialogen blir meningsfull och effektiv på nationell och europeisk nivå.

I sitt [yttrande](#) som antogs vid plenarsessionen i april analyserar EESK kommissionens nyligen framlagda meddelande om att stärka den sociala dialogen och förslaget till rådets rekommendation på samma tema.

EESK varnar för att ett positivt resultat avseende den sociala dialogen tas för givet och rekommenderar att kommissionen studerar framgångsrika nationella, regionala och branschspecifika modeller och tar reda på varför de varit lyckosamma.

”Kommissionens initiativ är välkommet när man ser till dess ambition att stärka den sociala dialogen. Samtidigt rekommenderar vi i vårt yttrande att ytterligare åtgärder vidtas, till exempel när det gäller att förbättra de arbetsmarknadspolitiska trepartssamtalen på nationell nivå, förbättra kollektivförhandlingarnas täckning och utgå från rådets direktiv för att utarbeta tydliga regler för genomförandet av avtal mellan arbetsmarknadens parter”, sade föredraganden för yttrandet **Pekka Ristelä**.

EESK anser att en effektiv social dialog måste inbegripa representativa och legitima arbetsmarknadsparter med kunskap, teknisk förmåga och snabb tillgång till information. Det krävs också politisk vilja och politiskt engagemang för att engagera sig i den sociala dialogen. Det är viktigt att arbetsmarknadsparternas oberoende och rättigheter respekteras, till exempel föreningsfriheten och rätten till kollektiva förhandlingar, och det krävs också en rättslig och institutionell ram som gör en social dialog möjlig.

”Vi anser att förslaget till rekommendation är ett korrekt instrument för att stödja processen om det innehåller de bestämmelser om tydlig och effektiv övervakning som kommissionen ursprungligen föreslog. Vi förstår av diskussionen mellan medlemsstaterna att detta verkar vara ett problem redan från början. De slutliga formuleringarna i rekommendationen kommer att vara ett lackmustest för om det finns en verklig politisk vilja att faktiskt stärka denna process”, sade medföredraganden **Maryia Mincheva**.

För att motverka att de arbetsmarknadspolitiska trepartssamtalen i vissa medlemsstater blir en fråga om form snarare än innehåll föreslår EESK att det inrättas en gemensam ändamålsenlig ram som inbegriper arbetsmarknadens parter på nationell nivå. Om arbetsmarknadens parter inte involveras på ett meningsfullt sätt rekommenderar EESK att kommissionen vidtar åtgärder.

EESK noterar att den civila dialogen, som inbegriper fler aktörer och frågor, är en separat process. Denna åtskillnad bör också göras i stödet till kapacitetsuppbyggnad för arbetsmarknadens parter och det civila samhället. (II)

EESK efterlyser ett etiskt och säkert metaversum för företagen och samhället

Vid plenarsessionen i april antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén ett yttrande om metaversums inverkan på samhället. I yttrandet betonas behovet av att EU snabbt tar itu med de möjligheter och risker som är förknippade med metaversum för att säkerställa en inkluderande och säker virtuell värld.

Metaversums potential att erbjuda kostnadseffektiva lösningar, snabbare produktion, ökad kvalitet, riskreducering och förbättrad effektivitet har redan påvisats. Det är också lovande i fråga om begränsning av miljöpåverkan genom att det möjliggör distansarbete och minskar behovet av fysiskt resande och koldioxidutsläpp.

EESK:s föredragande för yttrandet, **Martin Böhme**, understryker att "metaversum och virtuella världar kommer att ha en betydande effekt på våra liv. Detta medför möjligheter men även potentiella fallgropar som vi måste förutse."

Virtuella världar medför flera risker, särskilt för barn och utsatta grupper. Kommittén uppmanar plattformsoperatörerna att införa strikta kontrollmekanismer för att filtrera och avlägsna skadligt innehåll samt skyddsåtgärder för att förhindra trakasserier, missbruk och exploaterande

beteenden. Farhågor kring problem som beroende, integritet och psykisk ohälsa har också noterats bland användarna.

Den befintliga lagstiftningen kanske inte är tillräcklig för att reglera virtuella världar. EESK uppmanar EU-institutionerna att se till att den verkliga världens lagstiftning och beskattning respekteras i metaversum och att ta itu med de specifika behoven genom nya åtgärder.

I yttrandet påpekas det att industrins metaversum rymmer stora möjligheter för europeiska företag som vill optimera sin verksamhet, samla in data och förbättra resultaten. Industrins utmaningar omfattar behovet av ökad acceptans för denna nya teknik, omskolning av arbetskraften och säkerställandet av etiska och säkra upplevelser.

"Att bygga metaversum för företag kräver särskild kompetens och Europa måste sträva efter att återigen bli ett samhälle som välkomnar forskare så att man ligger steget före", förklarar EESK:s medföredragande,

Hervé Jeannin.

EESK håller för närvarande på att utarbeta ett andra yttrande om metaversum som ska läggas fram för antagande under det andra halvåret. (gb)

Miljövänliga transporter måste vara ekonomiskt acceptabla och socialt görliga

Långsiktigt hållbara transporter är möjliga, men bara om individer, industrin och transportsektorn ställer sig bakom två mål: en minskning av transportsektorns utsläpp med 90 % fram till 2050 och ett åtagande om att använda de överenskomna metoderna och medlen för att nå slutresultatet.

Det här är budskapet i ett [EESK-yttrande](#) som utarbetats av **Stefan Back** och **Mateusz Szymański** och som antogs vid plenarsession den 27 april 2023.

För att uppnå målet om långsiktigt miljövänliga transporter menade **Stefan Back** att "omställningen måste vara attraktiv och realistisk, och därmed acceptabel för medborgarna och företagen i tre hänseenden: ekonomiskt, socialt och praktiskt".

"Bara på så sätt kan omställningen få aktivt stöd från samhället – i annat fall finns det en risk inte bara för att omställningen misslyckas, utan i värsta fall för social oro", tillade **Mateusz Szymański**.

EESK menar närmare bestämt att en rad villkor måste vara uppfyllda för att omställningen ska lyckas.

För det första måste företagen känna att de inte överbelastas med kostnader och att de kommer att behålla sin konkurrenskraft, inte bara inom utan också utanför EU.

För det andra måste arbetstagarna uppleva att omställningen är acceptabel och ges möjlighet att anpassa sig till nya arbetsvillkor på ett socialt godtagbart sätt.

För det tredje måste medborgarna, i såväl tätorter som landsbygdsområden, omfattas av tillgänglighet och ha tillgång till mobilitet till en rimlig kostnad och under goda allmänna förhållanden. (mp)

Den europeiska planeringsterminen: ett brett samråd med det organiserade sociala samhället sätter fokus på behovet av en robust reform

EESK har på nytt begärt en översyn av den europeiska planeringsterminen och efterlyst en EU-förordning som gör det obligatoriskt för det civila samhället att delta i cykeln.

I ett yttrande som debatterades och antogs vid plenarsessionen i april betonade EESK att ekonomiska reformer bör baseras på sociala faktorer och inte längre enbart på ekonomiska indikatorer. Kommittén underströk

vidare att processen med landsspecifika rekommendationer också måste ses över med målet att uppmuntra medlemsstaterna att gå i bräschen för att genomföra dem.

Den europeiska planeringsterminen är en cykel på sex månader för ekonomi-, social- och finanspolitisk samordning mellan medlemsstaterna och syftar även till att övervaka de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna. Planeringsterminen har spelat en viktig roll sedan den infördes 2011 men har också uppvisat betydande svagheter.

I detta yttrande begär EESK på nytt en översyn av den europeiska planeringsterminen i syfte att förbättra insynen och demokratin, att involvera det organiserade civila samhället och att göra förfarandet mer effektivt. EESK rekommenderar

- att man ser över och kompletterar de befintliga systemen med indikatorer och gör dem samstämmiga i syfte att bidra till bättre utvärderingsförfaranden,
- att de landsspecifika rekommendationerna, som är ett av de viktigaste instrumenten inom ramen för planeringsterminen, ska löpa över en period på tre år med årliga utvärderingar och översyner, och att genomförandet och finansieringen av dessa kopplas till EU-budgeten som det lämpligaste incitamentet för att säkerställa efterlevnad, och
- att arbetsmarknadens parter och civilsamhällesorganisationerna involveras genom ett formellt samrådsförfarande och ett specifikt organ som i juridiskt hänseende anförtros detta uppdrag. Befintliga nationella ekonomiska och sociala råd bör också spela en viktig roll i denna process.
- Principerna och de allmänna kännetecknen för ett strukturerat och permanent deltagande av det organiserade civila samhället i planeringsterminens olika etapper bör stakas ut.

[Pressmeddelande](#)

[Hela yttrandet](#) (tk)

Rysslands agerande i Ukraina bör behandlas som ett ekocid enligt EU-rätten

Kriget i Ukraina har orsakat betydande gränsöverskridande miljöskador, vilket ger upphov till stor oro. EESK uppmanar till att Rysslands agerande ska betraktas som ett brott enligt EU-rätten, och betonar behovet av miljöskydd för att värna de grundläggande rättigheterna.

Ukrainas ekosystem har drabbats hårt av omfattande skogsförstörelse och luft- och vattenföroreningar. Det innebär att landets rika biologiska mångfald och dess ekosystem, folkhälsa och jordbruksproduktion hotas. EESK uppmanar tillsammans med Europaparlamentet till att ekocid ska betraktas som ett brott enligt EU-rätten, för att hålla Ryssland ansvarigt och förhindra framtida miljökatastrofer.

”EESK understryker det akuta behovet av att förbättra miljöskyddet mot bakgrund av värnandet av de grundläggande rättigheterna i och utanför EU. Detta behov har ökat på grund av de miljöskador som orsakats av kriget i Ukraina”, noterar föredraganden **Özlem Yıldırım**.

Kommittén efterlyser åtgärder för att dokumentera och mäta denna inverkan, för att säkerställa rättsligt skydd, ansvarsskyldighet och en rättvis återhämtning efter kriget i enlighet med internationella normer.

Rätten till en hälsosam miljö är avgörande för människors sociala och ekonomiska välbefinnande, eftersom många arbetstillfällen är beroende av ett sunt klimat. EESK uppmanar EU:s medlemsstater och institutioner att stärka befintliga rättsliga verktyg och insatser för att skydda rätten till en sund miljö, särskilt med tanke på det instabila tillstånd för ekosystemen som belysts av konflikten i Ukraina. (ks)

EESK besöker by i södra Tyskland som är föregångare inom hållbar energi

Ledamöterna kunde på närhåll studera ett sofistikerat ekosystem som skyddar miljön, främjar ekonomisk framgång, uppmuntrar metoder för cirkulär ekonomi inom jordbruket och bidrar till social sammanhållning.

Den 5 maj besökte en delegation av ledamöter från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén Wildpoldsried, en by i den tyska regionen Allgäu som satsar stort på hållbar energi.

Byn är känd för sitt framgångsrika införande av lokalt producerad förnybar energi och det breda deltagandet bland invånarna.

EESK-ledamöterna imponerades av byns infrastruktur, som omfattade vindkraftverk, en biogasanläggning, ett kraftvärmeverk med ett lokalt fjärrvärmenät och ett solcellssystem med batteri.

Wildpoldsrieds innovativa och hållbara strategi utgör ett strålande exempel på ett sofistikerat ekosystem som skyddar miljön, främjar ekonomisk framgång, uppmuntrar metoder för cirkulär ekonomi inom jordbruket och bidrar till social sammanhållning genom medborgardeltagande.

Detta besök var av särskilt intresse för EESK eftersom kommittén ger EU-institutionerna råd i frågor med koppling till det civila samhället och strävar efter att överbrygga klyftan mellan samhällsengagemang och EU-politik. (ks)

NYHETER FRÅN GRUPPERNA

30 år med den inre marknaden: EESK:s kritiska granskning

Av Felipe Medina, medlem av EESK:s arbetsgivargrupp

EU firar 30 år med den inre marknaden, som gör att unionens medborgare kan studera, bo, handla och arbeta i unionens samtliga medlemsstater tack vare den fria rörligheten för varor, tjänster, kapital och personer. Det är inte någon överdrift att säga att den inre marknaden är själva kärnan inom EU, en fantastisk inrättning som inneburit att politiska, sociala och ekonomiska gränser rivits så att vi kan ta nästa steg mot ett europeiskt medborgarskap och en europeisk identitet.

De händelser som EU – och hela världen – har varit med om på senare tid manar till eftertanke om hur vi kan skapa en inre marknad som är mer motståndskraftig och mindre beroende av omvärlden. Europeiska

ekonomiska och sociala kommittén behandlar just den här frågan i sitt yttrande [INT/1011 "Inre marknaden 30 år - hur kan den inre marknadens funktionssätt förbättras ytterligare?"](#), som antogs vid kommitténs plenarsession i april.

Yttrandet genomsyras av ett ord som är av avgörande betydelse för EU:s framtid: konkurrenskraft. I yttrandet betonas behovet av att skapa lika villkor för samtliga företag "genom att främja tillväxt och rättvis konkurrenskraft och skapa en företagsvänlig och socialt gynnsam miljö". EESK:s kritik handlar främst om problem som hänger samman med de brister inom inre marknaden som påverkar företagens konkurrenskraft och ekonomiska bärkraft.

Alla som deltar i arbetet med att bygga Europa har en skyldighet att se till att yngre generationer blir medvetna om betydelsen av de steg som vi redan har tagit för att bygga det som vi har i dag. Det är samtidigt viktigt att varna för de faror som hotar den inre marknaden och att försöka utarbeta riktlinjer för

hur vi kan komma till rätta med dessa problem och hur vi kan skapa en framtid där vi alla står starkare och mer enade.

Hela artikeln kan du läsa här: <https://europa.eu/!PHPC3R>

Femtio års kamp för arbetstagarna

Av EESK:s Arbetstagargrupp

Ett stort antal medlemmar av EESK:s Arbetstagargrupp deltog i firandet av Europeiska fackliga samorganisationens (EFS) 50-årsjubileum

Firandet ägde rum den 23–26 maj 2023 i Berlin, Tyskland, i samband med EFS kongress.

En majoritet av de fackliga organisationer som företräds inom EESK:s Arbetstagargrupp är anslutna till EFS. Att bygga vidare på samarbetet med EFS kommer att vara en av Arbetstagargruppens prioriteringar de kommande åren, eftersom de båda organen sedan länge är naturliga

allierade i främjandet och försvaret av arbetstagarnas rättigheter.

Arbetstagargruppens medlemmar och dess nya ordförande **Lucie Studničná** deltog under kongressen i avgörande diskussioner om frågor såsom fackföreningarnas förnyelse, arbetets framtid och Europas framtid. Frågan om det kommande valet till Europaparlamentet stod högt på dagordningen: samordning mellan fackföreningar och samordning mellan Arbetstagargruppen och EFS kommer att vara viktig för att uppmuntra människor att rösta på progressiva demokratifrämjande politiker runt om i EU.

Andra viktiga frågor som diskuterades handlade bl.a. om regleringen av artificiell intelligens på arbetsplatsen, ett fullständigt genomförande av direktivet om lika lön, säkerställandet av att den dubbla omställningen är rättvis för alla arbetstagare och ökad facklig anslutning som ett skydd mot extremhögers framväxt.

Kongressen valde EFS nya ledning. Den antog också sitt manifest och EFS handlingsprogram för 2023–2027. (mg)

Hur man bygger upp motståndskraftiga och hållbara hälso- och sjukvårdssystem inom EU: lärdomar från covid-19-pandemin

Av Gruppen för civilsamhällesorganisationer vid EESK

Hälso- och sjukvården måste sätta människan i centrum och ses som en social investering, inte som en "kostnad". Det var slutsatsen från den [konferens](#) som [Gruppen för civilsamhällesorganisationer](#) i Europeiska ekonomiska och sociala kommittén anordnade i Europahuset i Stockholm den 25 maj 2023.

För att åstadkomma detta krävs en förändring av sociala, ekonomiska och politiska tänkesätt. Med utgångspunkt i samarbetet under covid-19-pandemin måste EU:s medlemsstater förena sina krafter för att bygga

upp motståndskraftiga och hållbara hälso- och sjukvårdssystem som inte lämnar någon utanför och där man värdesätter det arbete som utförs av vård- och omsorgspersonal, civilsamhällesorganisationer och frivilligarbetare.

Vid konferensen deltog omkring 90 företrädare för det civila samhället och för institutioner på nationell och europeisk nivå.

I sitt öppningsanförande påminde **Séamus Boland**, ordförande för Gruppen för civilsamhällesorganisationer, om att tillgång till hälso- och sjukvård av god kvalitet till ett överkomligt pris är en rättighet för EU-medborgarna. "Alla EU-medlemsstater enades om detta i samband med att man antog den europeiska pelaren för sociala rättigheter 2017", noterade Séamus Boland och tillade att "detta framhölls på nytt av medborgarna 2021 när de efterlyste rätten till hälsa i samband med konferensen om Europas framtid". Séamus Boland betonade också att det är nödvändigt att bygga upp motståndskraftiga hälso- och sjukvårdssystem av god kvalitet som når de mest utsatta grupperna – oavsett om det gäller äldre personer, ungdomar eller personer med funktionsnedsättning.

Lena Hallengren, riksdagsledamot och tidigare socialminister (2019–2022), reflekterade i sitt anförande över de åtgärder som den svenska regeringen vidtog med anledning av pandemin. "De åtgärder som vi valde i Sverige beskrevs ofta som märkliga i internationella medier. Men vi såg att åtgärderna var tillräckligt verkningsfulla när människor höll avstånd och avstod från att vistas på offentliga platser. När andra länder stängde sina skolor höll vi dem öppna, för vi insåg hur viktig skolgången är för barn och ungdomar, särskilt för dem från familjer som har det sämre ställt".

Besök [vår webbplats](#) om du vill läsa vidare.

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

EU:s öppet hus-dag 2023: Besökarna önskas varmt välkomna tillbaka

Det organiserade civila samhällets hus i Europa öppnade återigen sina dörrar för besökare under 65-årsjubileet.

Efter tre års firande av Europadagen online hälsade EESK åter besökare välkomna till sina lokaler lördagen den 6 maj med anledning av den årliga interinstitutionella öppet hus-dagen.

Evenemanget var desto mer festligt eftersom det ägde rum i det europeiska organiserade civila samhällets hus under EESK:s 65-årsjubileum.

Besökarna kunde mellan kl. 10 och 18 bland annat uppleva levande musik, digitala frågetävlingar, ett lyckohjul, mete, karikatyrteckning, en lekhörna, en simulerad snabbomröstning med ledamöter, ett kort samtal

med ledamöter och till och med EESK:s nyvalde ordförande som mötte upp och pratade med medborgare och frivilliga.

Dessa aktiviteter, underhållningen och frivilliga ledamöters och mer än 60 EESK-anställdas varma välkomnande under dagen upplevdes av närmare 2 300 besökare.

Klicka på [länken](#) för att se bilder från dagen. (sp)

EESK deltar i det europeiska ungdomsevenemanget i Strasbourg

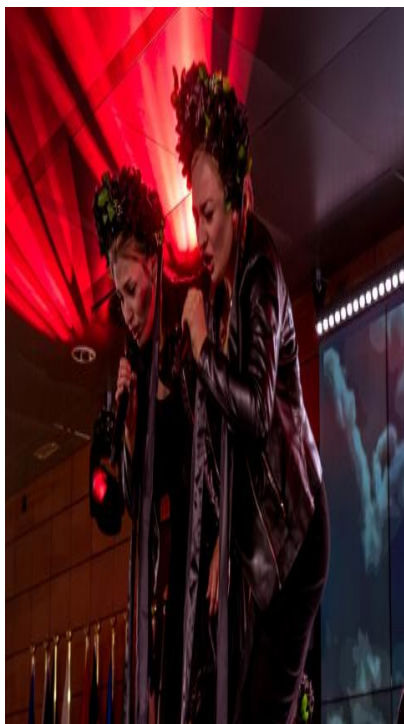
EESK anordnade en workshop vid det europeiska ungdomsevenemanget (EYE) i Strasbourg den 9 juni 2023.

EESK:s workshop erbjöd ett tillfälle att lägga fram rekommendationerna från de elever som hade deltagit i EESK:s flaggskeppsevenemang för unga, [Ditt Europa, din mening!](#) (YEYS) som den ägde rum den 23-24 mars 2023.

Två av de elever som hade deltagit i YEYS lade med stöd av en EESK-ledamot fram ungdomsförsamlingens vinnande förslag och diskuterade vidare i en öppen debatt med publiken hur dessa kunde genomföras.

EYE-evenemanget, som fokuserade på ungdomspolitik och initiativ för att nå ut till ungdomar, gav ytterligare en möjlighet att visa deltagare i YEYS, och ungdomar generellt, att deras röster hörs på EU-nivå.

Klicka [här](#) för att läsa mer om YEYS och rekommendationerna från evenemanget 2023. (sp)

[Teatr Navpakys föreställning vid EESK finns nu på video](#)

Höjdpunkterna i den musikaliska föreställningen "Svit za ochi" (Därborta, ur sikte), som hyllade ukrainarnas kamp för demokrati och frihet, togs upp på video och finns nu tillgängliga på EESK:s webbplats.

Föreställningen, som uppfördes av det polska teatersällskapet Teatr Navpaky, hyllade historier om vanliga ukrainares hjältemod i musikalisk form. I föreställningen ingick en uppsättning med nio sånger om ungdomar som konfronteras med olika livserfarenheter i en miljö som speglar händelserna i det krigshärjade Ukraina.

Tanken med föreställningen var att visa att människor som modigt kämpar för sin frihet inte är majestätiska bronsstatyer, utan helt vanliga människor av kött och blod som har ett eget liv och egna glädjeämnen och bekymmer.

Föreställningen uppfördes den 24 mars under slutsessionen av årets upplaga av "Ditt Europa, din mening", EESK:s årliga ungdomsevenemang. Sångerna framfördes på ukrainska med engelska undertexter.

Genom detta initiativ vill EESK understryka hur viktigt det är att lyssna på ungdomar och uttrycka kommitténs stöd till och solidaritet med Ukrainas folk i dessa fruktansvärda tider.

[Se videon](#) (dm)

Loppet Bryssel 20 km 2023: EESK deltog i EU-laget för att samla in pengar till stöd för mänskliga rättigheter

Söndagen den 28 maj 2023 hölls den 43:e upplagan av "Bryssel 20 km" - ett av den belgiska huvudstadens mest populära idrottsevenemang. Ett lag med anställda vid EESK och andra EU-institutioner deltog för att samla in pengar till välgörenhet.

I evenemanget, ett exempel på gräsrotsidrott när den är som bäst, deltog mer än 40 000 löpare och gångare från 89 olika länder.

EU-laget samlade in pengar till människorättsorganisationen Amnesty International.

EESK:s vice ordförande med ansvar för kommunikation, **Laurențiu Plosceanu**, satte igång den fjärde startgruppen tillsammans med

Europaparlamentets talman **Roberta Metsola** och **Stefaan De Rynck**, som företrädde Europeiska kommissionen.

Laurențiu Plosceanu framhöll EU-institutionernas dynamiska deltagande i evenemanget till stöd för demokrati och mänskliga rättigheter, och beskrev deltagarna som "en tsunami av 40 000 medborgare som sprang för fred, demokrati, mänskliga rättigheter och EU:s värden".

En sextiohövdad skara av EESK-praktikanter deltog i loppet för att samla in pengar till veteraner från kriget i Ukraina i samarbete med den icke-statliga organisationen Promote Ukraine och landets nationella råd för idrottsrehabilitering. Pengarna kommer att gå till att finansiera rehabiliteringsprogram.

Evenemanget anordnades av Syndicat d'Initiative-Bruxelles Promotion, och en av deltagarna var den belgiska premiärministern **Alexander De Croo**, som sprang för belgiska Röda korset. (at)

Redaktör

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Medverkande i detta nummer

Millie Tsoumani (mt)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)

Margarita Gavanis (mg)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Shah Parminder (sp)
Thomas Kersten (tk)

Medverkande i detta nummer

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knobloch (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adress

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén
Jacques Delors-byggnaden, Rue Belliard/
Belliardstraat 99, B-1040 Bryssel, Belgien
Tfn +32 25469476
E-post: eescinfo@eesc.europa.eu

EESK info kommer ut nio gånger om året i samband med EESK:s plenarsessioner. EESK info ges ut på 23 språk. EESK info är inte att betrakta som en officiell sammanfattning av EESK:s arbete. För sådan information hänvisar vi till Europeiska unionens officiella tidning eller andra publikationer från kommittén. Innehållet i EESK info får återges under förutsättning att källan anges och en länk skickas till redaktören.

07/2023